

Als een grijze muur staat de mistige hemel op de horizon. Tot daar ligt het vlakke land strak getrokken, vastgezet met rijen weipalen en groepen populieren, die in hun kaalheid de koude wind niet kunnen breken. Het land ligt leeg en de weien ook, op één na. Daar staan de koeien in een wijde boog naast elkaar te vreten van de bieten die er door de boer zijn uitgestrooid. En dan de boerehoeven. Ze liggen als hoekige bulten in de vlakte. Woonheuveltjes waar mensen en dieren die van dit land eten zich in deze gure tijd terugtrekken in keuken, schuren en stallen. Hier, in het Meerlebroek, liggen zeven van die hoeven langs een kaarsrechte ruilverkavelingsweg, die de grens vormt tussen Reuver en Beesel. Zeven hofsteden, allen geplaatst onder de bescherming en voorspraak van een heilige wiens naam hoog tegen de voorgevel prijkt: de St. Wilibrordushoeve, de St. Antoniushoeve, de St. Annahoeve, de Mariahoeve, de St. Gerardushoeve, de St. Gerlachushoeve en de Theresiahoeve.

De vrouw van de Antoniushoeve loopt op haar sloffen door het natte gras naar de brievenbus aan de weg en haalt er een Duitse krant uit. We lopen even met haar de keuken in waar het ruikt naar zuurkool. „Ja, we hebben *Sauerkraut mit Eisbein* gegeten.” Met z'n drieën wonen ze hier, vader, moeder en een zoon. Elf jaar geleden moest hun *Bauernhof* in Kaldenkerken wijken voor de industrie en toen hebben ze deze hoeve kunnen kopen. „Die naam, Antoniushoeve, beviel ons meteen. Ik heb een broer die ook Anton heet. Ja, het feest is 19 januari, dat weet ik wel.”

En beer van een bouwvier gaat achter het zware ijzeren hekwerk van zijn hok te keer als wij het erf oplopen van de Theresiahoeve. Verderop staat tussen de schuren een tractor in de startblokken stil te wachten op de boer. Die haalt zijn hazeslaapje op de canapé vlakbij de haard in de keuken. Met onze komst komt de boer en heel de hoeve weer tot leven, want nauwelijks zijn we aan de praat geraakt met Jaap en Riet of daar draait de auto van de inseminator het erf op. „Die komt een kalfje brengen”, grapt Jaap. Vijf minuten later staat de tankauto van de melkfabriek met ronkende motor de koeltank leeg te sloppen, gadeslagen door Jan, de koeischeerder, die inmiddels ook is gearriveerd en met zijn handen diep in de zakken van de overall op de stoep bij de keuken staat. Jan kan wel even wachten en de chauffeur van de melkauto heeft ook geen hulp nodig. Maar dat „kalfje”, daar moet Jaap persoonlijk bij zijn. Terwijl hij in een stal een touw zoekt om er de ontvangende koe

Zeven hoeven en hun heiligen

mee in bedwang te kunnen houden, opent de inseminator de kofferruimte van zijn auto. Uit een dampende ketel haalt hij een blauw rietje dat hij onderdompelt in een andere dampende ketel. Het grote verschil is, dat in de eerste pot vloeibare stikstof zit met een temperatuur van 190 graden onder nul en in de andere warm water om het zaad in het rietje op temperatuur te brengen. De twee mannen stappen over de prikkeldraad en lopen door de wei naar vier koeien, die rond een bruin kippenhok lumelen. Een van de koeien heeft een rode streep op de bil. Dat is de gelukkige. Jaap en de inseminator weten het dier in het kippenhok te lokken, gaan er zelf achteraan en trekken de deur achter zich dicht. Even later zie ik de ruiten van het hok trillen...

Inmiddels heeft Jan binnen het veescheerapparaat gehaald en als Jaap met het touw om de nek terugkomt uit de wei vraagt hij om bijzonderheden. Bilen en uiers van de koeien moeten geschoren worden omdat anders te veel mest op de achterlijven aankomt. „Even zien”, zegt Jaap nadenkend, „de derde en de zesde van hieraf, dat zijn Pukkie 11 en Coba 13, daarvan hoef je alleen de uier maar te scheren.” En dan is er koffie in de keuken. Riet laat ons een relikwie zien van de heilige Theresia. Aan een eenvoudige ketting bungelt een metalen doosje waarin een piepklein stukje bruine stof op een kartonnetje zit geplakt, omgeven door een glinsterende draad. „Van haar mantel”, zegt Riet. „Jaaps moeder heeft me deze relikwie gegeven en ze hangt nog altijd rondom het kruis op onze slaapkamer.” Riet hecht er nog wel waarde aan, Jaap is wat nuchterder. Voor hem is het niet veel meer dan een aandenken aan zijn moeder. En toch, als hij vertelt dat deze relikwie tijdens de ziekte van zijn jong gestorven zusje onder haar hoofdkussen heeft gelegen dan breekt de gevoeligheid door zijn blauwe, kwetsbare ogen naar buiten. „Moeder heeft me nog meer van die dingen gegeven, ook om in de stallen op te hangen. Zij geloofde heilig, dat de boerderij er door beschermd werd”, vertelt Riet. „En als er toch eens tegenslag was en we wisten er weer bovenop te komen dan zei moeder altijd: „Zie je wel, sint Gerardus.”

Want meer nog dan de heilige Theresia was Gerardus moeders favoriete beschermheilige. Ze ging elk jaar ter bedevaart naar Witem. Als we Riet vragen wanneer Theresia's naamfeest is moet ze aanvankelijk het antwoord schuldig blijven, maar later weet ze het te vinden op een kleine scheurkalender: zondag 1 oktober, feest van Theresia van Lisieux. Het is de Gerarduskalender.